

Landbruksinfo fra Indre Østfold kommune uke 26/2023

Siste nytt fra Landbruksdirektoratet

Etter møte mellom Landbruks- og matdepartementet, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, er det iverksatt flere tiltak som skal avhjelpe tørkesituasjonen.

Dette er tiltakene:

- Kornarealer som høstes som grovfôr eller beites kan likevel få arealtilskudd for korn
- Generell dispensasjon for krav om fôropptak på beite
- Grønngjødslingsarealer kan høstes til fôr eller beites
- Man kan få RMP-tilskudd til ingen/utsatt jordarbeiding ved såing av ettervekst ved såing innen 1. august.

I [rundskriv 2023-25](#) gis en nærmere omtale av iverksatte tiltak knyttet til tørkesituasjonen samt presiseringer av ordinært regelverk.

[Les mer på hos landbruksdirektoratet](#)

Tørke i Indre Østfold

Takk for godt oppmøte på informasjonsmøtene vi hadde forrige uke om tørkesituasjonen. Det var ca. 50 på møte om grovfôr og i underkant av 150 på kornmøtet. Vi informerer dere videre etter hvert som endringer og avklaringer i regelverk er på plass, både på våre hjemmesider og i e-post.

Bondelaget og Bonde- og Småbrukarlaget har kommet med flere innspill til umiddelbare tiltak som kan bidra til mest mulig fôr og avlinger, samt oppdateringer av produksjonssviktordningen. Les mer om dette på [Bondelagets nettsider](#).

Vi er veldig glade for at et nå har kommet noe regn, men vet også at det varierer mye innad i kommunen. Håpet er at det vil hjelpe en del på gjenveksten på eng og beiter, og at det vil bli spireråme for dere som sår i raigras m.m. til fôr. Kornet vil forhåpentligvis ikke går like fort fram som det så ut til å gjøre.

Vår oppfordring nå er at all halm som kan høstes blir gjort tilgjengelig som fôr i området.

Spesielt for dere med grovfôrproduksjon og husdyr

For å dokumentere fôrproduksjon og fôrforbruk framover anbefales følgende:

- Kartfest beite, antall dyr og dager (Beiteskjema)
- Dokumenter forbruk av annet fôr
- Dokumenter bruk av utmarksbeite
- Fôrbeholdning fra 2022 pr. 1. mai og bruk utover i sesongen i 2023
- Registerer og dokumenter årets avling

- Dokumenter eventuelt innkjøpt/ fått grovfôr
- Dokumenter eventuelt innkjøpt/ fått annet fôr
- Dokumenter eventuelt solgt grovfôr (gras, surfôr, ensilasje, høy, grønnefôr)
- Registrer grovfôrlager ved innsett av dyr

Dokumentasjonen er viktig dersom det blir behov for å søke erstatning for produksjonssvikt, slik at du får det du har krav på.

Statsforvalteren har samlet informasjon om erstatning for produksjonssvikt grovfôr på denne siden: <https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/landbruk-og-mat/for-kommunal-landbruksforvaltning/erstatning/vurderinger-i-vekstgruppe-grovfor-med-husdyr/>

Her finner du også regnearket som ble vist på informasjonsmøtet 20. juni for beregning av fôropptak ved beiting/fôring.

Tips til deg som har fôr i silo og lurer på hvordan du skal beregne fôrlager: [Opprett søknad om tilskudd til produksjonssvikt!](#) Ikke send den inn enda, men der kan du legge inn informasjon og bruk systemet til å beregne hva du har på lager.

Mangel på økologisk grovfôr på grunn av tørke? Se informasjon fra DEBIO

Debio har publisert informasjon om hva økologiske husdyrprodusenter kan gjøre for å sikre nok fôr uten at det er i konflikt med regelverket.

[Les sak på debio.no.](#)

Produksjonssvikt skal meldes digitalt

Produksjonssvikt er tilskudsberettiget dersom det skyldes klimatiske årsaker. Ved mistanke om skade skal kommunen varsles omgående (det er et vilkår for kunne få erstatning!). Nytt av i år er at meldingen **skal leveres digitalt**.

Det vil si: først må du melde digitalt så fort du mistenker at avlingene blir redusert pga klimatiske forhold (som f.eks. tørke). Til høsten (innen 31. oktober) kan du søke erstatning dersom du ser at avlingen faktisk ble lavere enn normalt (mindre enn 70 % av gjennomsnittsavling for vekstgruppen).

[Link til melding og søknad finner du på hjemmesiden vår.](#)

Husk at du må sende inn et skjema for hver vekstgruppe!

Landbrukets HMS-tjeneste

Vi skjønner at mange er bekymret – dersom du har behov for å snakke med noen kan det være aktuelt å ta kontakt med landbrukets HMS-tjeneste.

Norsk landbruksrådgivning kan gi råd og veiledning gratis innenfor gitte rammer til alle i landbruket, uavhengig av HMS-avtale. I vårt område kan du ta kontakt med Aase Maren Hesleskaug tlf. 901 08 296 eller Guro Dragsund tlf. 915 88 326.

[Les mer om krisebistand på Norsk landbruksrådgivning sine nettsider](#)

Beiteformidling

Har du ledige beiter, eller har behov for beiter til husdyrene dine? Vi har laget en beiteformidlingstjeneste på denne siden

<https://www.io.kommune.no/tjenester/landbruk/beiteformidling/> og dere kan selv ta kontakt med hverandre.

Fôrformidling

Har du fôr til salgs? Kommunen har laget en fôrformidlingstjeneste hvor du kan fylle ut kontaktinformasjon og type fôr du har tilgjengelig. Vi legger det da ut på denne siden

<https://www.io.kommune.no/tjenester/landbruk/forformidling/> og du som trenger fôr kan selv ta kontakt med den som har tilgjengelig fôr.

Bondelaget inviterer til tørkemøter

Tørka på Østlandet gir store utfordringer, og i den forbindelse inviterer Akershus og Østfold Bondelag til informasjonsmøter.

Møt opp:

- **Tirsdag 27. juni** klokka 19.00 på Bøndenes Hus i Råde, med egen del for grøntproduksjonene
- **Torsdag 29. juni** klokka 19.00 på Felleskjøpet Agri avdeling Kløfta

Agenda:

- Informasjon om tilskuddsordningen når avlingene svikter (tilskudd til produksjon)
- Hva har endra seg fra 2018?
- Hva bør gjøres nå og framover for å avhjelpe situasjonen i de ulike vekstgruppene?

Det blir enkel servering.

Møtet er gratis, uten påmelding og arrangeres i samarbeid med Statsforvalteren i Oslo og Viken, Norsk Landbruksrådgiving Øst, Felleskjøpet Agri, Nortura, Tine og Gartnerhallen.

Økt foreløpige satser for regionale miljøtilskudd

Etter årets jordbruksoppgjør er tilskuddsrammen til RMP-tiltak økt. Statsforvalteren har i dialog med næringsorganisasjonene oppjustert de foreløpige satsene for «ingen jordarbeiding om høsten i prioritert område» og for drift av seter. Tilskuddsrammen er økt fra 202 millioner kroner i 2022, til 279 millioner kroner i 2023. Av tilskuddsrammen er ca. 75 millioner kroner øremerket tiltak som skal redusere avrenning til vann og vassdrag.

Drift av seter økes fra 95 000 kroner til 100 000 kroner. I tillegg er det gjort en forsiktig økning av den foreløpige tilskuddssatsen for tilskudd til ingen jordarbeiding om høsten i prioritert område:

Tiltaksklasse	Gammel sats	Ny sats (fortsatt foreløpig)
Erosjonsrisikoklasse 1, 1 m/dråg og 2	70 kr/daa	90 kr/daa
Erosjonsrisikoklasse 2 m/dråg, 3 og 4	140 kr/daa	160 kr/daa

Du kan søke om regionale miljøtilskudd fra 15. september. Søknadsfristen er 15. oktober.

[Les mer om regionale miljøtilskudd.](#)

Regionalt miljøtilskudd - ofte stilte spørsmål

Statsforvalteren har oppdatert dokumentet «Ofte stilte spørsmål - regionale miljøtilskudd for jordbruket i Oslo og Viken». [Du finner dokumentet på temasiden vår om regionale miljøtilskudd.](#)

Nye tilskuddssatser for drenering av jordbruksjord fra 1. juli

Stortinget har godkjent jordbruksavtalen. Nye tilskuddssatser som er gjeldende fra 1. juli er, **4 000 kroner per dekar og 61 kroner per løpemeter grøft**, avgrenset til maksimalt 4 000 kroner per dekar berørt areal.

Endringene gjelder for **søknader sendt inn etter 1. juli 2023**. [Forskrift om tilskudd til drenering av jordbruksjord](#) blir oppdatert med de nye satsene. Du som har fått innvilget tilskudd etter gamle satser kan trekke den gamle søknaden og sende ny søknad dersom arbeidet på det omsøkte arealet ikke er påbegynt. Vi må da fatte et nytt vedtak om tilskudd. For søknader som vi ikke har behandlet før 1. juli, kan søker tilsvarende trekke gammel søknad og søke på nytt etter 1. juli.

Det kan ikke gis tilskudd til tiltak som allerede er påbegynt, jf. § 3 i forskriften. Dette betyr at det ikke kan gis tilskudd etter fornyet søknad og med nye satser i slike tilfeller.

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/tilskudd-til-drenering-av-jordbruksjord>

Kornprogrammet i Viken arrangerer:

Hvordan levere rester og gamle plantevernmidler?

Nylig sendte Mattilsynet ut en pressemelding hvor alle blir oppfordret til å levere gamle plantevernmidler på godkjent avfallsmottak.

I den forbindelse har NLR fått spørsmål om hvordan dette skal gjøres og til hvilke aktører. Derfor inviterer «Kornprogrammet i Viken» til et teamsmøte om dette fredag 30. juni. kl. 9 – 10.30.

Program - gjennomgang av:

- 👍 plantevernmidler som farlig avfall
- 👍 hvor du finner skjema for avfallsdeklarerer
- 👍 hva og hvordan du skal fylle ut skjemaet før du leverer avfallet
- 👍 hva som kreves ved levering av gamle plantevernmidler og tomemballasje.
- 👍 hva kreves i KSL, hva er dagens krav, og muligheter fremover

De faglige innledningene holdes av Thomas Ingum, Retura Østfold og Bjørn Austad Hvaleby, fagsjef KSL. I tillegg møter Anne Kraggerud, NLR og representanter fra bondelag og kornprogrammet.

Det er ikke påmelding, og deltakelse er gratis.

[Lenke til facebook-arrangement](#)

[Lenke til Teams-møte](#)

Hønsahirse

Vi vet at antall lokaliteter med hønsahirse også øker i Indre Østfold. Lurer du på om du har fått hønsahirse, ta kontakt med landbrukskontoret eller Norsk landbruksrådgivning øst. NLR vil også kunne bidra med veiledning for bekjempelse.

[NLR Øst Bekjempelse av hønsahirse](#)

Kjennetegn og nyttig informasjon om hønsahirse [på Felleskjøpets sider](#).

Floghavre

Floghavre er et alvorlig ugras i kornåkeren som lett tar overhånd. Det er varmt om dagen og utviklingen går veldig raskt. Det er derfor snart tid for å gå i åkeren for å se etter floghavre. Eier eller bruker av landbrukseiendom har plikt til å bekjempe floghavre effektivt. For floghavre vil Landbrukskontoret ta stikkprøvekontroller etter behov.

Etter [Forskrift om floghavre](#) § 6 skal du som driftsansvarlig for en landbrukseiendom, sørge for årlig floghavrekontroll på all dyrket jord unntatt flerårig eng. Ved kjennskap til eller mistanke om floghavre, skal du straks melde fra til kommunen, jf. § 3.

[Meldeskjema ved funn av floghavre](#)

Meldingen skal følges av en planteprøve - se [retningslinjer for innsending av planteprøve](#)

Ved nye funn av floghavre skal innpakket planteprøve leveres landbrukskontoret (via Innbyggertorget i Askim) så snart som mulig. Kommunen skal videresende prøven til Kimen Såvarelaboratoriet AS for diagnostisering. Luket floghavre skal destrueres, jfr. Forskrift om floghavre, § 7. Se også informasjon hos [Mattilsynet](#).

Har du spørsmål i forbindelse med kontroll og/eller bekjempelse av floghavre, ta kontakt med landbrukskontoret ved landbruk@io.kommune.no

Planting av skog

Selv om det er tørt mange steder så er det faglige rådet klart: Skogplanter kan plantes som normalt.

[Les mer på hjemmesiden til Statsforvalteren hos Oslo og Viken](#)

Følg med på barkbillene i sommer

Den varme og tørre forsommeren gir gode forhold for barkbillene i år. Skogeiere bør følge med på skogen sin! De fleste som eier skog har hørt om stor granbarkbille (*Ips typographus*), og hvordan den herjet i skogene på Østlandet for noen tiår siden.

I Norge var det på 1970 og 80-tallet at vi opplevde store angrep. Etter dette har ikke billepopulasjonene kommet opp på samme høye nivå. Men etter tørkesommeren 2018 har vi sett massive angrep på granskogen lenger sør i Skandinavia og Mellom-Europa, og vi ser grunn til å være forberedt på at dette kan skje igjen også hos oss når det blir flere harde tørkesommerer etter hverandre.

Tørkesommeren gir høyere risiko for angrep

Hittil i år har sommeren vært varm og tørr, noe som har gitt mye barkbiller i skogen. Disse angriper gjerne tørkestressede grantrær. Dersom det blir mange nok biller kan de også gå til angrep på friske grantrær. Billene lager innboringshull i stammen på trærne, noe man kan se ved at det ligger brunt boremel rundt treet. Dersom det er mange biller som angriper så kan skadene føre til at trærne dør.

Følg med på skogen din

Det er foreløpig for tidlig å si hvor stort årets billeangrep vil bli. Dette vil avhenge av været og tørken videre i sommer. Men det er uansett anbefalt at skogeiere følger med for å eventuelt sikre verdier i skogen sin.

Ta kontakt med landbrukskontoret eller din lokale tømmerkjøper for veien videre.

Dersom årets sommer fortsetter å være tørr så bør vi også være forberedt på at det kan bli mye barkbiller de neste årene.

Hvordan følger vi med på barkbillemengden?

Hvert år følger vi med på mengden av stor granbarkbille i skogen. Kommunene har ute feller nær ferske hogstfelt, og registrerer billefangstene gjennom sommersesongen.

Resultatene fra denne overvåkingen kan du finne i kartlaget Barkbilleovervåking i [Skogportalen på Kilden](#). Her er billefangstene markert med grønn, gul, oransje eller rød farge, avhengig av mengden.

Dette brukes videre til å lage et varsel for hvor stor risiko det er for at det blir et større angrep av barkbiller i år. Varselet finner du også som et kartlag på Kilden.

[Les nyhetssak hos statsforvalteren.](#)

Hvordan kjenne igjen et barkebilleangrep?

NIBIO har laget en [presentasjon med bilder](#) som viser hvordan man kan kjenne igjen angrep.

Kommunene kan rapportere inn skader/angrep i samme registreringsportal som de legger inn tall for billefangst. Finn opplæringsvideoer og annet fagstoff på [Landbruksdirektoratets temaside for barkbilleberedskap](#)

Båndtvang

Vi ser dessverre at det er helt nødvendig å minne om at det fortsatt er båndtvang! Båndtvangen varer til **20. august**, og er laget for at hunder, uansett størrelse og lynne, ikke skal jage eller skade husdyr, eller viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi. Løse hunder meldes til politiet.

Rovviltberedskap

Beredskapstelefonnummer for rovvilthendelser i Oslo og Viken (Oslo, Akershus, Østfold og Buskerud): **971 35 265**

Se for øvrig informasjon fra Statsforvalteren angående beredskap ved hendelser med store rovdyr i beitesesongen:

- [Statsforvalteren: Når rovvilt tar beitedyr](#)
- [Brosjyre om beitedyr og rovvilt 2023](#)

Se også kommunens [beredskapsplan](#) ved rovviltangrep.

Bemanning på landbrukskontoret

Vi ønsker Lars Wallerud velkommen som ny skogbruksrådgiver! Han skal jobbe tett sammen med skogrådgiver Vegard Aarnes, og vil i hovedsak ha ansvar for landbruksveier og forvaltning av kommunal skog. Vi håper dere tar han godt i mot.

Dermed består enhet landbruk nå av:

- [Anne-Marit Næss](#), landbrukssjef
- [Annica Svendsen](#)
- [Finn Frøshaug](#)
- [Hilde Riddervold Enger](#)
- Lars Wallerud
- [Marit Ness Kjeve](#)
- [Martin Opsahl](#)
- [May Holtskog](#)
- [Pål Sindre Svae](#)
- [Stina Aarsland](#) (frukt- og grøntprosjekt)
- [Vegard Aarnes](#)

På grunn av ferieavvikling er det redusert bemanning i sommer. Ring via innbyggertorget, så blir du satt over til de av oss som er tilgjengelig. E-post kan sendes til landbruk@io.kommune.no, den blir sjekket daglig.

Vi ønsker med dette en god sommer!

Nytt fra:

Indre Østfold kommune:

- [Hjelp oss med artsregistrering](#)
  - [Direkte til registreringsløsning](#)
- [Har du lyst til å leve litt mer klimavennlig? Sjekk ut «Mitt grønne bidrag»](#)
- [Høring: Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv](#)
- [Badeplasser i Indre Østfold kommune](#)
- [Våre åpningstider i sommer](#)
- [Om blågrønnalger i Lyseren](#)
- [Lupinaksjon!](#)
- [Reserver tid med saksbehandler landbruk](#)
- [Smaken av Indre](#)

NIBIO

- [Kartportal for klimasmart gårdsdrift](#)
- [Kilden i ny drakt og med nye muligheter](#)
- [Tid for vatning](#)
- [Ny bok om norske blomsterenger](#)
- [Flekker er ikke alltid tørke, kan også skyldes korncystenematoder](#)
- [Brukervennlig webklient sørger for at kart og terreng stemmer](#)
- [Blir du lykkeligere av å stikke fingeren i jorda?](#)
- [Nedbrytbar plast kan redusere plastforsøpling](#)

- [Enklare å registrere tørroteobservasjonar i åkeren](#)

Norsk Landbruksrådgiving, NLR:

- <https://ost.nlr.no/kalender>

Skogkurs.no

- [Kunnskapsskogen](#)
- [Felthåndbok om viktige arter i skog](#)
- [Kursoversikt](#)

Kompetansenettverket for lokalmat

- [Kurskalender](#)

Du kan abonnere på Landbruksinfo, meld deg på [her](#) for å få tilsendt i e-post. Dersom du vil reservere tid med en av oss i enhet landbruk, så kan du enkelt gjøre det via [bookingfunksjonen](#).

[Indre Østfold kommune](#)

[Enhet Landbruk](#)

Tlf.: 69 68 10 00

E-post: landbruk@io.kommune.no

Postadr.: Postboks 34, 1861 Trøgstad

Besøksadr.: Rådhusgata 22, 1830 Askim

Veterinærvakt Østfold Nord – Askim, Hobøl, Rakkestad, Skiptvet og Spydeberg: 69 22 10 90

Veterinærvakt Østfold Øst – Eidsberg, Marker, Rømskog og Trøgstad: 954 87 330

Viltvakt: 414 45 933